

LÄRARE

Uppdrag 8. Mät landhöjningen!

Uppdragets syfte är att få eleverna att fundera över landhöjningen och hur man kan mäta den och se äldre strandlinjer. Sedan får de praktiskt utföra en mätning och fundera över hur naturen såg ut vid en viss tidpunkt och hur människan levde och bodde när det gäller hamnar, marknader, bryggor etc. Beroende på vilken plats man är på i världsarvet så kan man ju välja specifika årtal som har någon anknytning till platsen (en händelse t.ex.). Se nedan vad gäller området kring Vasa.

Material: En träkäpp och ett måttband.

Uppgift 1.

Landhöjningen i Kvarken och Höga Kusten beräknas vara cirka 8 mm/år. Om man grovt räknar med 1 cm/år, kan man alltså säga att landhöjningen är cirka 1m/100 år.

Att fundera på i grupp!

- Hur kan man mäta ut äldre strandlinjer?

Gruppuppgift. Gör mätningar!

1. Mät vattenståndet år 1950! Hur såg det ut då längs kusten med boende, hamnar, bryggor, etc.?
2. Mät vattenståndet år 1850! Hur såg det ut då?
3. Mät vattenståndet på 1600-talet! Hur såg det ut då?

Utförande:

Använd en lång pinne/käpp som hjälp. Märk ut årtalen på den, så att de syns på långt håll. Stå med pinnen vid vattennivån idag (ta i beräkning att vattnet kan vara över eller under normalvattenstånd), sikta 90 grader från märken mot land och hitta på så sätt strandlinjen för de olika åren. 1600-talet kan vålla problem/utmaningar för gruppen, var kreativa!

Foto: Susanne Skata

LÄRARE

Foto: Thomas Birkö

Bodback i Kvarkens skärgård.

Exempel från Vasaområdet:

Här nedan ges ett exempel från området kring Vasa stad.

Mät vattenståndet år 1950, när skärgården var ett livligt område, med fiskehemman och handel med folk inne i staden Vasa. Man använde privata båtar och turbåtar i kontakten med Vasa. Nya hamnar måste tas i bruk i byarna.

Mät vattenståndet år 1850, det här är tiden när nya Vasa grundades, ny hamn hade byggts och även ute i skärgården förnyades hamnarna. Skärgården befolkades också mer och mer.

Mät vattenståndet på 1600-talet, när staden Vasa grundas och många byar i skärgården nämns första gången.